

DELA VSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru, Ruška cesta 5.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Maribor, Ruška cesta 5.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debela tiskana beseda stane 1— Din. Malih oglasov trgoveškega značaja, stane beseda 1— Din. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta 2-25 D. Pri večjem številu objav popust.

Št. 165.

V Mariboru, sobota 27. novembra 1926.

Leto I.

V boj za volilno zmago!

Koncem januarja bodo oblastne volitve, in kakor je volilna doba kratka in javnost prav nič pripravljena nanjo, vendar je nujno potrebno, da se zlasti naše delavstvo loti takoj z vso energijo in prisotnostjo dela za častno zmago delavske liste pri teh volitvah.

Kakor je zakon o oblastnih skupščinah silno pomanjkljiv in ni zlasti za financiranje teh samouprav prav nič preskrbljeno, vendar bi se moglo z izvolitvijo primerne zastopstva vsaj sčasoma storiti potom oblastnih samouprav marsikaj dobrega za delovno ljudstvo v mestih in na deželi.

Toda pomen teh oblastnih volitev ni samo v tem; zavedati se moramo, da morajo te volitve pokazati obnem, kako sodi narod o vladni politiki vobče. Vlada je tudi zato razpisala te volitve, da vidi, v koliko je narod še pripravljen podpirati radikalno pljačko in korupcijo, radičevsko gobezdavost in klerikalno nedelavnost. Kako bo torej jugoslovanski narod?

Ali bo po vsem tem, kar so zagrešile radikalno-radičevske in druge buržuazne vlade še vedno glasoval za njihove kandidatne liste? Ali bo v svoji nezavednosti odobril politiko takozvanega narodnega sporazuma, ki ni noben narodni sporazum, marveč le prisilni sporazum dveh strank, ki si dele oblast na škodo delovnega naroda, ki hira in propada? Ali bodo volilci še enkrat oddali svoje glasove strankam, ki vzdržujejo ta neznosni režim laži in nasilja, korupcije in zločinov, brutalne reakcije, brezzakonitosti in eksploatacije? Ali se bo še našlo milijone in milijone volilcev, ki bodo glasovali za one, ki jih politično zatirajo, ekonomsko davijo, moralno in gospodarsko upropaščajo?

Vlada hoče s temi volitvami rešiti trenutno sebe, obenem pa sondirati razpoloženje naroda. Ali bo narod še enkrat tako brezmejno neumen, da bo glasoval za svoje upropaščevalce, da bo samega sebe zapisal fizični in duševni smrti?

Vemo, da je politična zrelost našega naroda zelo relativna, vendar ne moremo misliti, da bi vsa dosežanja težka izkustva ostala brez posledic, da bi režim mogel spričo neštevilnih nepozabnih grehov, ki jih ima za seboj, še računati na zaupanje naroda, mogel še dobiti večino, ki bi izpregledala vse

njegove nesposobnosti in nepoštenosti in glasovala zanj.

Od zadnjih skupščinskih volitev do danes se je splošni položaj samo še poslabšal. Kar doživljamo pri nas, ni več samo kriza strank, je že kriza režima, je kriza sistema, ki se mora spremeniti, ako nočemo doživeti še hujše in hujše katastrofe. Korupcijske afere Rade Pašiča, ki so afere vladajoče radikalne stranke in režima, ne smemo pozabiti, ne smemo tudi pozabiti ostalih hrupnih plenitev javnega denarja; pozabiti ne smemo nadalje početje vlade v socialno političnem pogledu, saj se je baš zadnja leta, in to baš v času najhujše gospodarske in socialne krize, neprestano demontiralo socialno politične ustanove, gazilo socialno politične zakone, odpravljalo socialno politične pridobitve delavstva; pozabiti ne smemo davčno politiko vlade, ki je v času najhujše gospodarske krize in propadanja poljedelstva hujše in hujše pritiskala na davkoplačevalce, na kmete in na delavce. Pozabiti ne smemo davka na ročno delo, pozabiti tudi ne smemo na sistematično gaženje svoboščin, načel demokracije in ustavnosti, za katere se je proletariat vedno najbolj bojeval.

Pri oblastnih volitvah ne pojde samo za praktične naloge oblastnih samouprav, pojde tudi za proces ljudskih množic vsemu današnjemu režimu, vsem do danes vladajočih buržuaznih in meščanskih strank iz centralističnega in iz avtonomističnega in separatističnega tabora. Nujno potrebno je tedaj, da vodi zlasti delavstvo jako in pogumno in aktivno volilno borbo, da gre takoj na delo, da se pokaže režimu in režimskim strankam, da se je delovni narod probudil in preorientiral, da obsoja vse dosedanje početje nasprotnih strank, da stopa po novi poti!

Naloga naših zaupnikov je, da dajo tej volilni borbi pravi karakter. V kratkem bodo sklicane po vsej Sloveniji okrožne konference, da se določijo pravci volilni borbi, razdeli delo in stopi z mladeniškim elanom med narod, informira o položaju, o pomenu volitev in vodi k uspehu!

Socialistični zaupniki! Takoj na delo. Čas hiti. Pokazati moramo zlasti pri teh volitvah, da smo enotni, aktivni in močni. R. Golouh

Za odpravo stanovanjske bede!

Ljubljana, 22. nov. 1926.

Krajevna organizacija SSJ v Ljubljani je z ozirom na veliko važnost stanovanjske akcije, kjer je nujno potrebnih že danes nad tisoč stanovanj, predložila naslednji memorandum:

G. vladnemu komisarju začasno opravljanje obč. poslov v Ljubljani.

Podpisana krajevna organizacija SSJ v Ljubljani je razpravljala o obstoječem občutnem pomanjkanju stanovanj in o ukrepih, ki bi jih bilo storiti, da se odpomore sedanji stanovanjski stiski ter je sklenila, da vam predlaga sledeče:

1. Ljubljanska občina more, ako se za stvar resno zavzame, vsaj v dveh do treh stavbnih sezonah zgraditi toliko majhnih stanovanj, da bo odpravljeno pomanjkanje sta-

novanj. Potrebno pa je, da se te svoje najvažnejše naloge loti sistematično in da sestavi splošen stavbni program, po katerem bi vršila gradnjo stanovanjskih hiš.

2. Iz razlogov štednje bo potrebno, da zgradi v glavnem večnadstropne hiše.

3. Graditi se imajo izključno majhna stanovanja, obstoječa iz stanovanjske kuhinje in sobe, odnosno dveh sob.

4. Občina svojega stavbnega programa ne more izvesti iz tekočih dohodkov. Sicer je pa prav, da se breme, ki je posledica izrednih razmer, preloži na ramena cele generacije. Potrebna sredstva se dajo dobiti s posojili pri hranilnicah in denarnih zavodih, odnosno tudi z obligacijskim posojilom.

5. Izključeno je, da bi se obrestovanje in amortizacija posojil moglo kriti z dohodki najemnine. Za kritje primankljaja mora občina zagotoviti redne letne prispevke. Kot taki pridejo v poštev bodisi v celoti bodisi deloma dohodki iz sledečih občinskih davščin:

a) gostaščina, ki bi jo bilo primerno preurediti po načelu progresije z ozirom na ceno in velikost stanovanj in socialni položaj najemnika;

b) davek na nezazidane stavbne parcele;

c) davek na prirastek vrednosti nepremičnin;

č) davek na večje delodajalce, ki bi ga plačevali za svoje delojemalce. S tem bi se pa oprostili dolžnosti, da zidajo za svoje delojemalce stanovanja;

d) občinska doklada na hišno-najemninski davek.

6. Za izvedbo gradbene akcije naj ustanovi občina poseben stavbni sklad, ki naj bi bil pravna osebnost in naj bi izvedel stanovanjsko grad-

Maribor, 25. nov.

V zadnji seji občinskega sveta mariborskega je bil stavljen predlog, naj bi se občinska gostaščina zvišala za 5 odstotkov, iz katerega dohodka bi se gradile stanovanjske hiše. O predlogu, ki je bil baj podpisano od blokaških strank, se ni razpravljalo, ampak je bil isti izročen pristojnemu odseku, ki se do danes tudi še ni bavil z njim, četudi je že skoraj en mesec od tega. Ima vremena!

Nacionalni blok, katerega tvorijo v glavnem klerikalci, se ni hotel do danes obširneje baviti s stanovanjskim vprašanjem, ako abstrahiramo akcijo za nakup dragonske vojašnice in pa tisti nesrečni predlog g. župana, da mestna občina prevzame jamstvo za one, ki bi imeli sami 30 odstotkov kapitala in bi želeli zidati.

Razmere same so pa vladajoče na magistratu prignale v precej kritičen položaj in se sedaj že nekoliko zavedajo, da bo končno treba v to kisljo jabolko vendarle vgrizniti in da z Leskovarjevimi načrtom ne bo nič.

In gospoda je študirala ter prišla do zaključka, da je treba priti s takšnim predlogom na dan, ki je najbolj nepopularen. S tem misli gospoda, ki tvori v obč. svetu večino hišnih posestnikov, da bo prekrizala opoziciji akcijo, ki gre za tem, da mora občina graditi hiše, kar hišnim posestnikom nikakor ne gre v račun.

To pa je zmeta. Mi socialisti smo prinesli že mnogo predlogov, ki so pa vsi šli za tem, da se naj najrevnejše oprosti takega davka, ne glede na to, da najrevnejši najbolj trpe vsled pomanjkanja stanovanj. Seveda bi — po naših predlogih — morali bogatejši zato malo globlje seči v žep! Toda večina ni hotela o naših pred-

njo in upravljal občinske stanovanjske hiše.

7. Občinska stanovanjska akcija je neodložljiva in tako nujna, da jo je započeti in izvesti ne glede na to, ali ima ljubljanska občina redno izvoljeno občinsko upravo ali ne.

8. V dosedanjih stanovanjskih anketah niso prišli dovolj do besede ravno tisti krogi, ki največ trpe pod stanovanjsko stisko, namreč najemniki in brezstanovalci. Potrebno je, da se čuje tudi njihov glas.

V ta namen naj gospod vladni komisar skliče posebno ljubljansko anketo, na katero naj povabi zastopnike delavskih političnih strank, strokovnih organizacij, društvo stanovanjskih najemnikov, organizacije javnih in zasebnih nameščencev ter organizacije malih obrtnikov in trgovcev.

Z ozirom na grozečo stanovanjsko katastrofo, ki utegne nastopiti že prihodnje leto, nujno predlagamo, da gospod vladni komisar obravnava naš predlog kot nujen.

Kraj. org. SSJ v Ljubljani.

logih nikoli meritorno razpravljati, marveč jih je kratkoma odbila. Prepričani smo, da bodo gospodje rekli: stanovanjski davek na podlagi najemnin je najbolj pravičen in najlažje izvedljiv. Kdor ima boljše in večje stanovanje, ta plača več najemnine in s tem tudi več gostaščine. To pa absolutno ne drži. Znano je, da so najslabša in najmanjša stanovanja obenem najdražja. In kako naj mi od uboge vdove, ki že danes plača od sobice s štedilnikom po 150 Din na mesec, zahtevamo, da naj plača še 7.50 Din stanovanjskega davka? Po našem zadnjem predlogu bi se naj bolj izločili vsi oni najemniki, katerih dohodki ne presegajo 800 Din mesečno. Potem pa se uvede progres. Vplačani zneski pa naj tvorijo deleže, katere se svoječasno vrne. Na ta način ne bi bil nikdo oškodovan. Za tak predlog so se tudi najemniki izrekli. Mi se čudimo, da se je zopet našla »tudi« socialistična stranka, ki nima nič pomislekov in ki se vsede na vsak lim, ki ga nastavijo kapitalisti. To so »narodni« socialisti! To je stranka, ki bi rada tvorila nekaj lim med buržuazijo in proletariatom. Ona je poklicana, da zabriše razredni boj ter da vodi proletarce na stranpoti, da jih zadržuje na poti k pravemu cilju. Toda ta stranka je obsojena, da zgine, kakor sta zginila njena poslanca žalostnega spomina iz političnega pozorišča.

Mi socialisti pa se ne damo preplašiti z demagoškimi predlogi in bomo predlagali k gornjemu predlogu spremembe, ki bodo šle za tem, da plačajo predvsem stanovanjski davek tisti mariborski krogi, ki imajo dosti denarja in lepa stanovanja in da bodo od plačevanja tega novega davka izvzeti vsi reveži, ki ne zmorejo že čisto niti današnje najemnine plačati.

Črni dnevi belgrajske politike.

V Belgradu se borba med posameznimi radikalskimi frakcijami nadaljuje in vse kaže, da ne bodo oblastne volitve dale Uzunovičevi vladni niti trenutnega miru. Pašičev vpliv v radikalnem klubu je dan za dnem čvrstejši. Gotovo je, da ima Pašič za seboj okrog 90 radikalnih

poslancev, ki so pripravljeni slediti pokorno staremu in prekanjenemu državniku. Proti Pašiču delajo razne skrite sile in nekateri člani vlade — vendar je očitno, da se vsa notranja situacija obrača Pašiču in njegovim pristašem v prid. Belgrajski dogodki so od velike važnosti tudi za Slovenijo. Korošec menda ne mara v Uzunovičevo vladjo,

Enrilo
Splošno priljubljen
kavni nadomestek,
okusen i cenen.
Dobiva se v vseh
dobro asortiranih
kolonijalnih trgovinah.

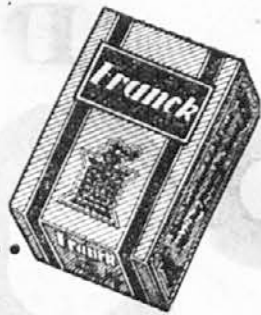

Iz samega žita ne morete kuhati kave.

Dober in krepak okus dobite šele, ako upotrebite

Pravi Franckov kavni pridatek.

Pijača s Prvim Franckom Vas zamore stalno za dovoljevanji.
K zrnati kavi na vsak način spada Pravi Franck.

pač pa bi šel s Pašičem, ako bi se ta povrnil na državno krmilo. Tragičen je položaj Radića, ki ne ve več ne s kom ne kam. Zadnja njegova agitacijska potovanja po Bosni in Slavoniji so ga uverila, da njegov upltv močno pada, da ga seljaki zapušča-jo in da mu z ozirom na njegove neprestane skoke že primanjkuje novih učinkovitih parol, s katerimi bi mogel navezati spet nase desorientirani seljaški narod. Radić sam je že izgubil vsako približno jasno smer, in že ne ve več, ali naj podpira še nadalje Uzunovićevo vladu, ali pa naj potegne odločno s Pašičem. Zaveda se pač, da je Pašičeva koncepcija vsaj nekoliko bolj demokratična in konstitucionalna, nego, recimo koncepcija Maksimovića in drugih takih »radikalov«. Tudi oblastne volitve mu ne prihajajo v tem trenutku prav, poleg tega ga močno muči tudi agrarno vprašanje v Dalmaciji, za katero se je pri dalmatinskem narodu sakrosanktno založil.

Kratkoma, ves notranji položaj je silno zamotan in v marsikaterem pogledu celo hudo nevaren. Delavski narod zasleduje vse te dogodke, dobro se zavedajoč, da se bodo mogli rešiti vsaj v neki meri v njegov prid le, ako bo tudi sam pokazal močno voljo ter skušal z organizirano akcijo in jasnim ciljem uplivati na razvoj stvari.

Zmaga socialistične stranke na Švedskem.

Izmed socialističnih strank v Evropi, se tekom prošlih deset let švedska relativno najmirnejše razvija. Njeno napredovanje ne spremljajo persekucije in boji v delavskem gibanju vsaj ne v toliki meri, kot v mnogih drugih deželah.

Pri zadnjih pokrajinskih in občinskih volitvah je švedska socialna demokracija napredovala za 76 novih mandatov. Vse buržuazne stranke so iznenadene, ker se boje za svojo moč

v parlamentu, kateri preti že v prihodnjih volitvah resna opasnost.

Socialistični glasovi so pri teh volitvah narasli za 33%. Število glasov, ki so jih prejele reakcionarne stranke, pa je za 10% padlo. Liber, stranka je izšla iz volil. bitke skoro brez glasov komunistična je izgubila 50% svojih pristašev. Manjše opozicijske stranke, kot so agrarna, svobodomiselnja in reformatorska, so v teh volitvah približno ohranile svoje prejšnje mandate. Socialist. stranka je dobila popolno večino v 16 švedskih mestih.

Socialistična stranka je izmed posameznih najjačja stranka na Švedskem.

L. B. Krasin.

V Londonu je umrl ruski sovjetski poslanik Leonid Borišovič Krasin, ki je igral že pred vojno prominentno vlogo v ruskem socialističnem gibanju, katerega izredne organizacijske in gospodarske sposobnosti so pa prišle zlasti za časa sovjetske Rusije do polne veljave.

Krasin se je rodil v Sibiriji leta 1870 in se je že kot študent boril v socialističnih vrstah. Bil je večkrat obsojen in tudi deportiran v Sibirijo. V Sibiriji je tudi dokončal svoje inženjerske študije, nato se pa preselil v Nemčijo, kjer je stopil v službo pri znanem električnem velepodjetju Siemens & Schuckert. L. 1905 se je udeležil prve velike ruske delavske revolucije in je bil tedaj spet aretiran. Po osvoboditvi se je spet vrnil v Berlin, odkoder ga je spet pozval v Rusijo Ljening, potem ko je strmo glasil caristični režim in prevzel sam oblast v ogromni Rusiji. Krasin je bil vobče velik osebni prijatelj Ljeninga. Ljening je poznal in visoko cenil njegove izredne gospodarske sposobnosti in mu je zato zaupal vodstvo nove ekonomske politike v Rusiji. Krasin je tudi dejansko pokazal, da ume gospodarski položaj in je zato z vso energijo in skozinskoz realno skušal dvigniti rusko industrijo, po-

večati produktivnost ruskih državnih obratov — sploh preurediti iz osnove vso rusko gospodarstvo, naslanjajoč se zlasti na rusko zadružništvo. Zagovarjal je politiko mednarodnih trgovskih dogovorov, investiranja inostranskega kapitala itd. V to svrhu je zlasti mnogo delal na trgovskem sporazumu z Anglijo in Ameriko. Zadnja leta je vodil gospodarsko finančno politiko iz Londona, kjer ga je te dni doletela smrt.

Proletarska Rusija je izgubila z njim enega svojih najspodobnejših, najaktivnejših in najrealnejših tvorcev in glasnikov. Krasinovo truplo prepeljejo v Moskvo.

Smrtna kazen za nefašiste.

Italijanski senat je sprejel fašistovski predlog o uvedbi smrtne kazni in posebnega fašistovsko vojnaškega sodišča, ki bo milostno in pravično delil smrtne obsodbe... 41 senatorjev je glasovalo proti, drugi so pa bili za Mussolinijevo smrtno kazen, in tako se je pač zgodilo, da ne bodo odslej v Italiji pobijale nasprotnike fašizma le fašistovske tolpe, nego, poleg teh, tudi fašistovska sodišča. Po vsem tem je jasno, da ako se bo na ta način na dveh frontah ubijalo in uničevalo nefašiste, bo vendar enkrat ves prokleti italijanski nefašistovski rod do kraja iztrebljen!

Mussolini hoče namreč svojo veliko in slavno nalogo dovršiti do krajev kraja!

Lep uvod v svobodne volitve...

V narodni skupščini se je vršila te dni ogorčena debata o pravnih razmerah v Vojvodini. Protestirali so topot zlasti samostojni demokrati. Oni so sicer svoje dni skovali zakon o zaščiti države in še marsikateri podobni moderni in ustavni zakon, tudi so oni svoje dni pokazali,

kako se lahko ne samo z izjemnimi zakoni, marveč tudi še na marsikateri drugi način pritisne na neposlušne ljudi — toda tisti dnevi so minuli, in — o joj! — tudi demokraciji sami morajo sedaj občutiti blagodati izjemnih zakonov in izjemnih protizakonitih metod. Izvedli smo namreč, da je žandarmerija v Vojvodini razenala Pribičevićev zbor, batinala njegove pristaše, in ne samo njegove, marveč tudi ostale opozicionalce, in da to ne dela samo danes, marveč ves čas, in da je sploh Vojvodina prava radikalna Sodoma in Gomora. Vse to je lepo povedal sam demokratični poslanec Božković in dodal je še marsikatero krepko tudi sam Pribičević. Pa kaj mislite, da je radikalno radićevska večina zahtevala Maksimovićevo glavo, ali pa da se je te vojvodinske razmere in pojave obsodilo? Ostalo je vse lepo pri starem in vse kaže, da se bodo te vojvodinske politične metode kmalu občutile tudi v ostalih pokrajinah, odnosno v kolikor niso še prignane do tako divne popolnosti, se bodo pač kmalu prignale, zlasti za čas predstoječe volilne borbe.

Ta debata v nar. skupščini ima torej zlasti v tem svoj pomen, ker nam zgovorno priča, kako svobodne bodo te volitve in kako nepristransko bo vlada skrbela, da pride ljudska volja pri volitvah do mirnega in objektivnega izraza. Te volitve se bodo na vsak način vodile z uprav angleško nepristranostjo in liberalnostjo!

Živela zborovalna svoboda — za radikale!

Iz stranke SSJ.

Seja pokrajinskega odbora se bo vršila v sredo, dne 1. decembra ob pol 4. uri popoldne v Celju.

Ta mesec je vsak strankin član naš agitator za našo stranko in naš list. Dokažite svojo socialistično prepričanje in delajte za socializem.

ORIGINALNE BARVE,

matrice (kože), specijal. papir za razmnoževanje, vošeni papir za Gestetner Cyklostil dobite najceneje pri Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/I.

Jack London:

Železna peta.

(Socijalni roman. Prevel I. V.)

(Dalje.)

Ali ogromen kotel je kipel v daljavi dalje. Zamolklo rjovenje eksplozij je prihajalo od vseh strani na najina ušesa in stebri dima so se dvigali vedno bolj preteče k nebu.

Naenkrat se je vse spremenilo. Razburljiv trepet je bežal po vzduhu. Avtomobili so drčali mimo, dva, trije, ducat, in v njih sedeči so nam kričali svarila. Eden od avtomobilov je naredil divji lok in v tistem trenutku, ko je oddiral, se je razletela bomba in spremenila cesto v veliko jamo. Videla sva, kako je policija, bežeč v stranske ulice, izginila. Čutila sva, da je nekaj groznega na pohodu. Slišala sva naraščajoči šum tistega.

»Naši vrli sodrugi gredo,« reče Hartman.

Videla sva načelo njih kolon, ki je napolnjevalo vso ulico. Zadnji vojni avtomobil je odletel nazaj. Avto se je za trenutek ustavil ravno poleg naju. Vojak skoči ven in nese zelo previdno nekaj v rokah in položi nato z isto previdnostjo na tla. Nato zbeži nazaj v avto in oddirja za prvi ogel ter izgine. Hartman zbeži k predmetu in se skloni čezenj.

»Ne dotikajte se,« svarim.

Vidim ga, kako naglo dela z rokami. Ko se je vrnil k meni, je stal znoj na njegovem čelu.

»Uničil sem bombo,« je dejal. »In to še o pravem času. Vojak je bil nespreten. Določil jo je za naše sodruge, ali ni ji dal dovolj časa. Prehitro bi eksplodirala. Sedaj pa sploh ne bo eksplodirala.«

85

Vse se je vršilo sedaj divje hitro. Preko ulice zgoraj in nekoliko dalje doli sem videla iz neke hiše glave. Komaj sem na to opozorila Hartmana, kar je švignilo kadeče se ognjeno morje na prednji strani poslopja, v katerem sem videla glave in zrak je vztrepetal vsled eksplozije. Na več mestih je bila kamenita fasada odtrgana in pokazala se je železna konstrukcija. V prihodnjem trenutku planejo enaki plameni in dim pri nasproti ležeči hiši. Med eksplozijo sva slišala ropotanje mehaničnih pištol in pušk. Nekaj minut se je nadaljeval ta zračni boj, nato je utihnil. Gotovo so bili naši sodrugi v eni in vojaki-plačanci v drugi hiši in so se bojevali preko ulice. Ali midva nisva vedela, v katerem poslopju so bili naši sodrugi in v katerem plačanci.

V tem času je prišla kolona na ulici bližje. Ko je njeno načelo prišlo do bojujoče se hiše — tedaj sta se zopet spoprijeli — in nadaljevalo svojo pot, so bile iz ene vržene bombe na cesto. To poslopje je bilo od druge nasprotne strani napadeno in je odgovorilo na napad. Sedaj sva znala, katero poslopje drže naši sodrugi. In naredili so dobro delo, ker so rešili na cesti korakajoče pred bombami sovražnika.

Hartman me je prijel za roko in me potegnil k nekemu širokemu vходу.

»To niso naši sodrugi,« mi je zaklical na uho.

Vrata na dvorišče so bila zaklenjena in močno zapahnjena. Nisva mogla zbežati. V tistem trenutku je prišlo načelo kolone mimo. In to ni bila kolona, nego razgrajajoča druhal, oduren tok, ki je napolnjeval cesto, ljudstvo brezdna, divje pijano in rjovečo po krvi svojih izkoriščevalcev. Videla sem prej ljudstvo brez-

dna, ko sem šla skozi njih četrti in sem mislila, da ga bom spoznala. Ali sedaj se mi zdi, da ga vidim prvič. Zamolka apatija je izginila. Bila je sedaj mehanična moč — mikaven prizor groze, kipeča preko mojih predstav ven k telesnemu valu srda, mrmrajoča in godrnajoča, goltajoča, pijana žganjice iz oplenjenih trgovin, pijana sovrastva in krvi žejna — moški, ženske in otroci, raztrgani in razmršeni, blazni, divja bitja, iz obličja katerih je izginilo vse božje in kjer se je naselilo vse vražje, opica in tiger, malokrvna, opotekajoča se, dolgodlaka tovarna živina, blede obrazi, iz katerih je vampir družbe izpil ves življenjski sok, nadute, z naravno surovostjo in propadom napolnjene postave, izbičane copernice in mrtvaške glave s patrijarhalnimi bradami, s klateško mladostjo in klateško starostjo, obrazi hudičevi, krive, izpačene pošasti, zlomljene od boleznih in od strahot krivičnega gladovanja — izmeček in izvrtak človeštva, blazna, kričeča, z zobmi škripajoča in od hudiča obsedena tolpa.

In zakaj ne? To ljudstvo nima ničesar zgubiti, kakor bedo in muke življenja. Pridobiti? Nič, razen končnoveljavnega nasičenja njegovega pohlepa. In ko sem tako gledala, se me je polastila misel, da so v tem kadečem se toku človeške lave bili možje, sodrugi in junaki, katerih naloga je bila, bestijo brezdna razjariti in jo spustiti v boj ter ta boj vzdržati med njo in sovražnikom.

In zgodilo se je z menoj nekaj nenavadnega. Zgodil se je v meni preokret: bojazen pred smrtjo, za me in za druge, me je ostavila. Čudovito sem se dvignila v drugo bitje in v drugo življenje.

(Dalje prihodnjič.)

Pobuna v Albaniji.

Albansko katoliško pleme Mirditov se je uprlo in koraka menda na eni strani na Skader, na drugi pa na Tirano, da vrže Ahmed Zogovo vlado. Baje so se vstašem pridružila še nekatera druga albanska plemena v Severni Albaniji — vesti o tej najnovejši albanski vstaji so pa tako močno kontradiktorne, da je težko pravilno oceniti notranji albanski položaj in upliv zunanjih činiteljev na vse te večne albanske politične in vstaške kolobocije. Pravijo, da podpihuje mirditsko vstajo Italija, na drugi strani smo pa še pred kratkim čitali v jugoslovanskih listih, da vodi vlada Ahmed Zog Italiji prijazno politiko — vsled česar res ne razumemo, zakaj

naj bi Italija sedaj podpihovala mirditsko vstajo proti njej naklonjene vlade. Koliko je resnice na tem in onem je torej v albanskih prilikah težko kontrolirati, ne motimo se pa, če trdimo, da vodita v Albaniji i Italija i Jugoslavija svojo posebno skozinsko iskreno in prijateljsko politiko, da nosijo stroške te velemodre in velikodušne diplomatske igre Albanci, in da jih boste, ako ne bo tega nevarnega početja konec, nosila tudi naroda Jugoslavije in Italije. Nekateri trde, da je vstaja že zadušena, drugi pa, da najtruje še pride. Izkušnja nas uči, da so albanske ustaje tvorile vedno predigro h krvavim dogodkom na Balkanu in da je predigro in igro kršil vedno evropski kapitalizem in ekspanzionizem.

financ razglašala temeljem kraljevega dekreta z dne 9. septembra 1926, da z dne 30. junijem 1927 preneha v splošnem prometu zakonita veljavnost italijanskih državnih bankovcev po 5 in 10 italijanskih lir. Z dnem 30. decembrom 1927 preneha vsaka njih veljavnost.

Povodenj, ki je te dni zopet nastopila, je povzročila težko škodo zlasti v Franciji, na Tirolskem in nič manj tudi pri nas. Zemeljski plazi so vsled dežja na francoski rivijeri pokrili kar 20 hiš.

Naš promet se vleče že spet po časopisnih stolpcih in minister prometa, Vaša Jovanović, živi že ves v prepričanju, da je s svojimi umetniško fantastičnimi načrti izpopolnitve železniške mreže in železniškega parka res že popravil polomljene vagonne in razpadajoče proge. »Trgovinski glasnik«, ki o teh in takih rečeh tudi nekaj ve, je pa napisal neženirano tole: »Naš železniški promet je pomanjkljiv in predrag in poleg tega tudi neurejen. Potniški vozovi tudi pri določenem voznem redu vozijo često in mnogo z zakasnjem. Vagoni in tudi celi vlaki so često nerazsvetljeni. Za snago se ne skrbi, kakor bi bilo treba. Dopuščajo se, da se potniki trajajo v posameznih vagonih in oddelkih, medtem ko se ostale vozove brez potrebe rezervira za povlaščene... In z blagom ni nič boljše. Povzročajo se nepregledna škoda... Končno pravi »Trg. glasnik«, da ni mogoče niti našeti vse nerednosti na naših železnicah in vse zločine in »propuste« vlastodržcev. Naše železnice so najslabše in najdražje na svetu, čeprav smo dobili na tisoče lokomotiv in vagonov iz reparacij. »Trg. glasnik« bi moral še povedati, kako sijajno se godi železniškemu osobju in kako misli minister tudi to vprašanje rešiti. S tem bi bil dal gospodu ministru in njegovim svetovalcem najboljše spričevalo.

Hinavski svet, ki napada žive in slavi mrtve. Ameriški »Proletarec« piše: »Dokler je Debs živel, ga je blatilo vse buržuazno časopisje, ne izvemši tistih slovenskih listov, ki so vedno napredaj gospodarjem. Ko je Debs umrl, so naenkrat iznašli, da je bil pošteni, da je bil prepričan socialist in da je veroval v nauke, katere je širil. Našli so, da je ljubil tudi svoje nasprotnike, da je bil človek, »a great humanitarian«, »great American«, »the Socialist leader of the nation«, »one of the most remarkable Americans of his time«, itd. Kako vse drugače se glasi to od onega, kar so pisali o njemu, dokler je živel! »The Terre Haute Tribune«, kapitalistični dnevnik, prerokuje, da pride čas, ko bo ljudstvo postavljalo Debsu spomenike, in to prerokovanje se bo uresničilo. Enako prijazna mnenja o Debsu so priobčili tudi slovenski listi. Nekateri so ga na eni strani častili in mu peli slavo, na drugih pa so proslavljali v člankih kandidate kapitalističnih strank in s tem podpirali korupcijo, proti kateri se je Debs boril vse svoje življenje. Clevelandski

Dnevne novice.

Naročnikom!

Pri pregledovanju kartoteke naših naročnikov smo se uverili, da se veliko število naročnikov ne zaveda svojih dolžnosti napram listu. Opazili smo n. pr., da je veliko število naših najboljših sodrugov često za cele tri in več mesecev v zastanku z naročnino. To imenujemo mi malomarnost in pomanjkanje socialistične zavesti. Stranka, ki izdaja list, mora plačati tisk sproti, izdati mora velike vsote za poštnino in tudi osobje, ki list razpošilja, mora biti za svoje delo plačano! To vpoštevajte in po tem se ravnajte. Oni naročniki pa — in teh je k sreči malo — ki so z naročnino še dalje časa v zastanku in je ne morejo poravnati nankrat, naj store to v obrokih po 20 in 10 dinarjev. V slučaju, da tudi tega ne premorejo, naj se obrnejo na nas in mi jim bomo ta dolg odpisali pod pogojem, da ostanejo še nadalje naši naročniki. — Brezpogojno pa bomo iztirjali zaostalo naročnino od onih čitateljev, ki so list sprejemali in ga sploh ne nameravajo plačati. Tožbe, ki jih je imel naš list s fašisti, so nas stale visoke zneske, ki jih premore samo kapitalistični list. Težko pa zadenejo delavski tisk. Zato boste morda razumeli naš glas in naš oster opomin. Storitve zato še ta mesec svojo socialistično dolžnost. Uprava.

Ukaz o razpisu oblastnih volitev je že podpisan in tudi objavljen v »Službenih Novinah«. Sedaj pa na delo, sodrugi!

VOLILCI! Brigajte se za svojo volilno pravico. Volitve v oblastne skupščine se vrše nepreklono dne 23. januarja v celi državi. Čas za reklamacijo traja le 15 dni. Volilni imeniki so v strankinih tajništvih na vpogled.

Državne uradnike hoče menda vlada z novim letom prijetno presenetiti. Oklestiti jim hoče draginjske doklade vsaj za polovico, da bodo stopili v novo leto z razbremenjenimi dohodki. Govori se, da bi bilo za državni proračun dobro, ako bi se držav. uradnikom in nastavljenecem znižale draginjske doklade vsaj za polovico. Ker je draginja še vedno visoka in je sploh pričakovati, da bo tekem zime še bolj narasla, naravno, da je ta vladna želja povsem utemeljena in upravičena in da prizadeti komaj čakajo, da se jim doklade znižajo. Saj ne vedo kam z denarjem. Še najbolj bi bilo, da se jim sploh ukinejo vse doklade. Vlado prosimo, da ta predlog uvažuje.

Radičevci streljajo na kmete. Radič je dolgo poveljeval svoje verne in pridne seljake in je sploh zgradil vso svojo strankarsko ideologijo na oboževanju kmečkih mas. Kmet mu je bil svet in nedotakljiv — dokler je v masi glasoval za njegovo mirotvorno in sedaj že zdavnaj pokojno republiko. No, pa glej ga kmečkega tribuna apostola in ideologa Radiča! Kakor hitro so bosanski kmetje pozdravili njega in njegov avtomobil z domačimi jajcami, je dal takoj po svojem »premistvu neusmiljeno streljati nanje! In ko je Radič zadnjič obiskal Prekmurje je spet pokazal, da poštene seljake res spoštuje. Ker so mu na javnem shodu nekaj ugovarjali, jih je nagnal z »magarci« in sličnimi mirotvornimi pridevki. Radič je pač tudi v praksi iskren zaščitnik in branitelj seljakov!

Socialistično gibanje na Hrvaškem se lepo razvija, odkar je hrvaško ljudstvo spregledalo Radičevo taktiko in ga zapustilo. Delovne mase so začele sedaj treznejše presojati položaj; polagoma se jim vrača zavest, da je bilo socialistično gledanje na ustavna in druga vprašanja pravilno. Zato so zadnje čase socialistični shodi dobro obiskani in vse kaže, da bo socialistično gibanje v Hrvaški pridobilo bolj in bolj na moči. Tudi v Sloveniji bo treba izpodbiti tla klerikalizmu in ojačiti socialistično razredno gibanje.

Oboroževali so se proti delavstvu. V Nemčiji so prišli na sled neverjetno močnemu in prikritemu oboroževanju nemške vojske. Znano je, da je glasom mirovne pogodbe bilo Nemčiji število vojaštva predpisano, ki se ne sme nikoli povečati. Pod sedanjim vojnim ministrom se je pa vendarle oboroževalo in govori se o 35 divizijah, ki so jih nemški monarhisti pripravljali za boj proti republikli in za puč v državi.

Objava general. konzulata kraljevine Italije. Italijansko ministrstvo

ZIKA

je najboljša žitna kava!

Kultura.

»Pod lipo«, leposlovnih družinski mesečnik. Prejeli smo II. številko I. III. nagega edinega leposlovnega mesečnika, ki ga izdaja za delavstvo »Zadruga založba« v Ljubljani, Aleksandrova cesta 5. Zadnja številka ima sledečo vsebino: M. K.: Glasnik revolucije (Ob 50letnici Ferdinanda Freiligratha); F. Freiligrath: Slovo »Novemu ženskemu časopisu« (K-čič); F. Freiligrath: Svoboda! Pravič! (Čulkovski); Radivoj Rehar: Paraon; Čulkovski: Griška Onučin in njegova žrtve; R. Peterlin-Petruska: Nova pomlad, Poslednji list... Narodna; Lovro Kuhar: Sektor št. 5; A. K.: O početkih socialističnega gibanja na Slovenskem ter Razno. — Naročite in čitajte »Pod lipo«! Cena letno 36 Din, posamezna številka 3 Din.

Ljubljanska drama:

Sobota, 27.: Zaprtlo.
Nedelja, 28.: Ob 15.: »Doktor Knoek« ali »Triumf medicine«. Ljudska predstava. Znižane cene. Izv. — Ob 20.: »Kovarstvo in ljubezen«. Premijera. Izv. Ponedeljek, 29.: »Hlapci«. E.

Ljubljanska opera:

Sobota, 27.: »Grofica Marica«, C.
Nedelja, 28.: »Židovka«. Premijera. Izv. Ponedeljek, 29.: Zaprtlo.

Mariborsko gledališče:

Sobota, 27.: »Lepa Helena«. A.
Nedelja, 28.: »Grofica Marica«.

Drugi breg.

Uprava ljubljanskega narodnega gledališča je v hvalevrednem cilju, da nudi tudi proletariatu potrebno izobrazbo, uvedla v sporazumu s kulturnim odsekom Delavske zbornice serijo delavskih predstav ob znanih cenah, katerih eno smo videli zadnjo soboto v ljubljanski drami. »Drugi breg«, delo češkega pisatelja Hilberta, je tendenčna slika iz prvih povojnih let, ko so udarci revolucionarnega socializma nevarno butali ob kapitalistične trdnjave. Napisana je pod neposrednim utisom atentata na češkoslovaškega finančnega ministra Rašina, napisana po njegovem osebnem prijatelju in oboževalcu Hilbertu. Samo s tega stališča je razumljiv neprikrit namen tega dela. Utis, ki ga je dobil od njega inteligentni proletarec, je ta, da je napisal to delo meščansko hipnotiziran človek po njegovem prepričanju strogo objektivno, ker prizna še celo nasprotnemu svetovnemu naziranju nekaj, čeravno v drami osmešenih vrtilin, da pa iz vsega dela veje pristna buržujska in deloma zelo naivna protisocialistična tendenca. Če bi bila resnica, da je ves boj proti kapitalu zasnovan le zato, da se priskrbi siromaku potom našilja kos kruha, oblike in stanovanje, če bi bil socializem svet res »mehaniziral« in bi imel razum le zato, da »korigira zmote in drži duše«, potem bi bilo naravno, da mora vso etiko razrednega boja zakolebati in uničiti umor enega samega nasprotnika, pa najsi bi bil še tako nevaren škodljivec človeške družbe;

SKRAJNI JE ČAS

Je, da se prepričate, da edaj par nogavic s krogom la masala (gredo, modre ali alate)

„ključ“

Prva klobor vije perli dragi Dobivajo se v prodajalnicah

dnevnik »Plain Dealer«, ki je socialističnemu gibanju sovraženo, je pisal med drugim o Debsu: »Pol stoletja se je bojeval, a pustil ni nobenega sovražnika za seboj.« Čemu so ga sovražili v življenju, ako so vedeli, da se bori za poštenje in za dobrobit sobrata človeka? To je morala hinavske družbe, ki je kriva za vse gorje na svetu. Velikan Debs je velik, tudi če ga ona ne slavi.

»Davidović, Korošec in Pašić bodo sprejeti v avdijenco na dvoru« — tako se glase najnovejši brzojav iz Belgrada. Mogoče da se te vesti vjemajo, ker pri nas je namreč vse mogoče. Take konsultacije se vsekakor vrše le v času resne vladne krize.

O črnogorski radikalski maharadžiji so pisale te dni obsirno jugoslovanske novine, in to povodom interpelacije in govora poslanca dr. Drijevića o nasilnem postopanju žandarmerije v Kolašinu, ki pretepa in muči ljudi. Dr. Drijevićev je podprl svoj govor z dokazi in dokumenti in je govoril v še vse preveč dostojnem tonu. No, in kaj mislite, da se je zgodilo? Predsednik skupščine je sejo prekinil, nato izključil poslanca Drijevića iz treh sej, minister Maksimović je pa mogel nemoteno izjaviti, da v Kolašinu ni bilo nasilja, da je žandarmerija le prevneto vršila svojo dolžnost. Ali bi bilo v kakem drugem parlamentu to mogoče? Ali ni postopanje skupščinskega predsednika in min. za notranje stvari najglasnejši dokaz, da smo res ustavna, demokratična, liberalna, svobodna, pravična, postavna in napredna država?

Znake starosti na obrazu in plešto glavo boste preprečili najenostavneje in najudobneje s pomočjo z dveh proizkušnih, zanesljivih in skozi dolga leta priljubljenih preparatov: I. Fellerjeva močna pomada za lase odstranjuje perhlijaj, preprečuje izpadanje las in prerano osivelost. II. Fellerjeva prava kavkaška Elsa pomada za obraz in kožo, čuva mladost in lepoto ter je najmočnejšega delovanja zoper pege, sojedce, nečisto polt, rdeče in hrapave roke. Z redovito masažo se odpravijo tudi gube. Cena obeh pomad je enaka. Za poizkus 2 lončeka od

Človek brez sna

je obžalovanja vreden. Vskandanje negovanje celega telesa s Fellerjevim blagodišečim »Elsafujdom« poveča odpornost, prinese trdno spanje, varuje zdravlje in s tem vzbuja samozaupanje in življenjsko radost. — Fellerjev Elsafujd je ono bolečino olajšujoče domače sredstvo in kosmetikum, katero so že naši očetje in dedje najraje uporabljali od zunaj in znotraj pri vsakovrstnih bolečinah. — Za zunaj in znotraj močnejši in izdatnejši kod francosko žganje.

Zahtevajte za poizkus v lekarnah in odgovarjajočih prodajalnih izročih »Fellerjev« pravilni Elsafujd v poizkusnih steklenicah po 6 Din, v dvojnih steklenicah po 9 Din, ali v specialnih steklenicah po 26 Din. Po pošti pride tem enajste čim več se naroči nankrat, z zavojalno in poštnino vred stane: 9 poizkusnih ali 6 dvojn. ali 2 spec. stekl. 61 Din 27 18 6 133 54 36 12 250

Naročila nasloviti takole:

EUGEN V. FELLER, lekarna v Stubici Donji, Elsatrg 202 Hrvaška. Vsi Elsa-proizvodi se dobijo v vseh prodajalnih »Konzumnega društva za Slovenijo«.

F. K.

ene vrste ali po en lonček od obeh vrst Elsa pomad že obenem z zavojnico in poštnino za Din 38, ali samo proti vnaprejšnjemu poslanemu denarju, ker je po povzetju poštnina za 10 Din višja. Naročila našloviti: lekarnarju Eugenu V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 202, Hrvatska.

Srezke konference

se bodo vršile v nedeljo, dne 5. decembra v naslednjih krajih:

v Ptuj, za ptujski volilni okraj;
v Mariboru, za volilni srez Maribor desni in Maribor levi breg;

v Šoštanj, za slovenjgraški volilni okraj;

v Guštanju, za dravograjski volilni okraj;

v Celju, za celjski in šmarski volilni okraj.

Natančna navodila organizacijam slede!

Čuvarje skrinjic naj javijo krajevne organizacije do najpoznejše sobote, dne 4. decembra na Oblastno tajništvo SSJ, Maribor, poštni predal 22.

SHODI. V nedeljo, dne 28. novembra se vrše shodi: ob 9. uri dop. v gost. Dobnik na Muti; ob 9. uri dop. v Guštanju; ob 10. uri v Zabukovci v gost. Malus. — Po shodih se vrše zaupniške konference.

Maribor.

Kaj pa k temu pravite g. katoliški župan? V Mariboru čaka nad 800 strank na stanovanje, ob vsaki priliki se izvrši kje kaka deložacija, v Dankovi ulici št. 3 sta pa dve sobi in kuhinja prazni. In kaj pravite tudi k temu, da se nahaja v Dankovi ulici št. 5 občinska baraka z zidanimi vogli, je enonadstropna, dolga okoli 20 m, široka 9 m in je popolnoma prazna. Notri je shranjeno le pohištvo in oprema bivše rezervne bolnice. Ali ste že kaj mislili na stanovanjsko budo v Mariboru in na deložirance, ki gledajo s strahom v bodočnost. Ali se boste že enkrat pobrigali za to, da se tista baraka izprazni in izroči oprema vojaštvu, prostori pa se za nekaj tisoč dinarjev preuredijo za 16 strank? V obeh slučajih bi imeli 17 novih stanovanj. Pa tudi, če se vam preveč smili občinski denar, ki ga čisto raje privoščite sv. Jožefu, nego pa stan. revežem, odredite vsaj, da se baraka izprazni in dovolite revežem, da se vse lijo v nepopravljeno barako. Za silo si bodo reveži to tudi sami napravili. To bo koristno delo in celo mi socialisti bomo rekli, da se brigate za reveže. Ukrenite torej takoj vse potrebno, ker danes se kraspajo kure prazni pod in otroci raznašajo zapuščeno vojaško opremo in pohištvo. Reveži pa čakajo vaših dejanj.

Ponesrečil se je in nikogar ni, ki bi ga obvezal. Včeraj se je ponesrečil na mariborskem glavnem kolodvoru železniški delavec. Lokomotiva mu je odtrgala celo roko in precej časa je ležal siromak ves v krvi in prosil ljudi, naj ga s smrtjo rešijo težkih

muk. Šele nato je prišel zdravnik, ki ga je obvezal in poslal v bolnico. Največji škandal je pa, da se na železnici skoro dnevno dogajajo nesreče, na nobenem kolodvoru se pa ne nahaja obvezilni material, kot je to na vsem svetu. Revež je dal roko, železnica mu bo pa dala revno pokojnino, da ne bo mogel niti živeti niti umreti. Taka je pravica v kapitalistični družbi.

Predavanje s. dr. H. Tume v Mariboru. V nedeljo, dne 5. dec. tl. ob 10. uri dopoldne bo dr. Tuma iz Ljubljane v Ljudskem domu (Ruška cesta) predaval o »Pomenu kulturne akcije za proletariat«. Vsi člani Svobode, Strokovnih organizacij, politične in drugih delavskih društev (žen. organ.) se pozivajo, da zanesljivo pridejo k temu zelo važnemu predavanju in pripeljejo svoje znance seboj. Predavatelj bo pojasnil svoje misli o važni kulturni akciji za kulturno delo. — Po predavanju se vrši sestanek in razgovor vse zastopnik. t. j. odbornikov delavskih društev, ki se naj obvezno udeležijo. Predavanje se začne točno ob 10. dop. v Ljudskem domu. Za Svobodo: preds. Ivan Favai.

KINO »DIANA«, STUDENCI.

Od sobote, 27. novembra, do vključno torika, 30. novembra, se predvaja: »Pat in Patachon v sedmih nebesih«. — Ze imena teh dveh svetovno znanih komikov jamčita, da bodo prišli kinoobiskovalci na svoj račun.

Celje.

Zahvala. Podpisana izrekava tem potom zahvalo članom brivske organizacije za nabrano podporo o priliki najinega potovanja za poslom skozi Celje ter kličeva vsem sodrugom: Živela delavska solidarnost! — Josip Stibler, Dragotin Biskup, brivska pomočnika.

Mezdno gibanje brivskih pomočnikov. Kakor smo že poročali, so celjski brivski pomočniki spoznali, da si le potom organizacije lahko izvojuje svoje pravice in so s par izjemami vsi vstopili v novoustanovljeno strokovno organizacijo. To pa ni prav brivskim mojstrom, ki so v začetku grozili posameznikom s policijskim preganjanjem, sedaj pa, ko to ni pomagalo, iznašli in izvršili to-le salomonsko modrost: Vsem brivskim pomočnikom so izrekli ultimatum, da morajo v teku 48 ur se odreči organizaciji, drugače se vsi pomočniki odpustijo iz službe. Na to provokacijo bodo brivski pomočniki odgovorili zob za zob in šli v napovedani boj tako, kakor se spodobi in kakor zahteva delavska zavednost in čast! Med tem ko sporočamo to reakcionarno postopanje celjskih brivskih mojstrov vsej poštenu javnosti, prosimo vse delavsko razredne liste, da priobčijo to notico, brivskim pomočnikom v Sloveniji in v celi državi pa sporočamo, da so njih sodruzi v Celju v gibanju, za to naj ne prihajajo za delom v Celje, dokler ta vsiljeni boj ni končan!

Občinski proračun. Proračunska seja mestne občine, ki bi se imela vršiti že pretekli teden, se do sedaj se ni vršila, pač pa smo čitali poročilo, da se bo vršila »prihodnje dni«.

Kateri dan se bo seja vršila ni še določeno. Vsi znaki kažejo, da bo ta seja silno zanimiva, ker se večina (demokrati) in opozicija prav nič ne štima. Bomo videli.

Celjski naročniki pozor! Precejšnje število celjskih sodrugov je svojo naročnino pri naših zaupnikih že poravnalo. Naj nam tedaj ne zamerijo, če so pomotoma prejeli pošne položnice.

Moda se spreminja redno,
dobro pa ostane vedno,
a najboljša je brez dvoma
»BUDDHA« čajevi aroma!

Guštanj.

To je pa božje robstvo, pusti ženo ali pa je peklenška pogibelj neizogibna, zato ni odveze in konec. Tako in enako slišijo zakonci, ki gredo misleč, da izpolnijo svojo versko dolžnost k spovedi h kapucinom. To pa slišijo vsikdar, kadar povedo koliko let žive v zakonu, imajo pa ravno toliko ali saj več otrok. Kam pa naj bi šel danes delavec s tolikimi otroci, ko dostikrat še sam nima dovolj za hrano? Kje obleka, kje primerno stanovanje itd.? Saj še vsak hišni posestnik, ako ga vprašaš za stanovanje, najprej vpraša, če so otroci? Pa kaj mar vse to cerkev in kapucine, saj je njihov interes: čim več čebel — tem več strdi. . . . Zato ne štedijo z nasveti, samo da je dobiček večji. Revež ti, pa le »produciraj« čim več otrok, kajti gorje ti, če jih ne boš imel celo rajdo, takrat si že proklet in uvrščen med brezverce, in na peklenkem ražnju se boš zato cvrl. Če se pa katera nesrečnica iz strahu pred bedo spozabi in zapravi otroka, se jo gotovo takoj naznani policiji, nasprotno se pa še nikoli ni slišalo, da je kateri od krvosezov, ki je na tisoče družin upropastil, bil postavljen pred sodni dvor. No pa saj ni čuda, ko imata pa oba enak interes — i far i posvetna gospoda — prvi čim več je krstov, tem več je ženitovanj in pogrebov in tem večji je njegov profit. Drugi, čim več je delovne sile na razpolago, tem ceneje jo dobi. Le žal, da delavec na vse to malo misli. Zato svetujem vsem delavcem: ne hodite iskati k tem ljudem dušev. utehe in zveličanja, ki nas izrabljajo in varajo — oni naj sami sebi izprašujejo vest, saj je dovolj kosmata. Vi si pa naročajte socialističen tisk in poglobite se z dušo v to idejo, pa boste našli pot k zveličanju! Takrat pa bosta laž in hinavstvo izginila in izginili bodo tisti, ki so sejali to seme in strašili s hudičem. S tistim momentom boste postali duševno svobodni in marsikatera žena bo hvaležna svojem možu za ta korak, ker bo tudi njeno breme toliko manjše. Le tako naprej in ljudem se bodo končno odprle oči. — Proletarec.

Črna.

Stojimo pred občnim zborom delavskega kulturnega društva »Svobode«. Zdi se nam potrebno poudarjati važnost obnega zbora za kulturno stremljenje delavstva in pomen »Svobode« za proletarsko gibanje sploh. Brez izobrazbe ni dela, brez dela ni jela! Na delo torej vsi, kar ima srce za blagobit in povzdigo proletarstva. Ko je društvo »Svoboda« pričelo svoje poslovanje, bilo je povsod veselo in živo gibanje tudi pri nas v Črni. Družili smo se, vsak je žrtvoval za visoke namene našega kulturnega društva. Danes pa naša podružnica spi, spi iz vzrokov, ki se kažejo, žal, skoro po vseh podružnicah »Svobode«. Osebni zahtevki, osebne mrznje jele so siliti v ospredje, eden ovira delo drugemu. Naša podružnica je štela na občnem zboru 16. maja t. l. 140 članov, koliko jih je še danes? Delavci se odvrtaajo, ker ni voditelja gibanja, ki bi imel srce za stvar. Propadle so telovadne enote — izleti in družinski sestanki, — nastopilo je prazno prerekanje za vprašanja, ki ne spadajo v nalogo in cilj »Svobode«. Zato kličemo: proč z neplodnim politikovanjem za prazne ideje. Vsi skup proletarci za združeno delo po namerah našega delavskega kulturnega društva »Svoboda«! Le v izobrazbi je rešitev, brez obrazbe nam vsa politična moč ničesar ne daje.

Tržič.

Vsem darovalcem v vednost! V trziškem sodnem okraju se je nabralo za poplavlence v Sloveniji 16.423.50 dinarjev in 2 zaboja obleke. Občini Žiri se je izročilo 700 Din, ki so bili izrečno darovani v ta namen, 3000 D je prejel po povodnji oškodovani mlinar Pogačnik z Brezovca pri Kovorju, ostanek in oba zaboja obleke se je odposlalo oblastnemu odboru društva Rdečega križa v Ljubljani. Pripravljalni odbor v Tržiču izreka vsem darovalcem in nabirateljem iskreno zahvalo.

Šport.

V Ljubljani se niso zadnje nedelje odigrale nikake važnejše nog. tekme, niti se priredila kaka druga sportna tekmovanja. V hazeni je nastopila reprezentanca Ljubljane proti družini ASK Primorje z rezultatom 12:4. Reprezentanci se je posrečilo šele v drugem polčasu doseči visoki score in to tedaj, ko je obramba Primorjašic popustila. Vodil je tekmo mlad sodnik, ki je storil več napak v škodo ASK Primorje. V Mariboru so se odigrale tekme, kojih čisti donos je bil za poplavlence. Tudi v Ljubljani je ASK Primorje predlagal SK Iliriji, da bi odigrala prij. tekmo, koje čisti donos, ca 12.000 Din, bi se dal na razpolago za poplavlence. Toda SK Ilirija je to človekoljubno ponudbo odklonila. Vsekakor ni to bila lepa gesta od kluba, ki se vedno baha, kaj vse žrtvuje za slov. sport.

Širite naš list!

MODROCE

iz najboljšega domačega in češkega platna, posteljne mreže, otomane in tapetniške izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan tapetnik

LJUBLJANA, Krekov trg 7. Stalnim nameštencem na obroke!

M. RAUCH

trgovina stekla

Celje, Prešernova ul.

priporoča steklo za okna, zrcala slike, okvirje za slike, svetilke, porcelan, kameno posodo itd. itd.

Na drobno! Na debelo!

NOVO RUČNO OLJE

toletne žetve, sveže pridelano, jamčeno pristno in čisto, dobavi po najnižjih dnevnih cenah tovarna olja

Vielhaber & Böhm, pisarna Maribor, Tattenbachova u. 15.

DELAVCI!

polagajte največjo važnost na dobro obutev. Najboljša v Sloveniji je sedaj »DOKO«-obutev, ki se prodaja v prodajalni »DOKO« v Ljubljani v Prešernovi ulici 9, dvorišče. Vsak deseti kupec dobi par čevljev zastoj.

A. & E. SKABERNE

Manufakturna veletrgovina

En gros! En detail!

Ljubljana, Mestni trg 10

„JUGOMETALIJA“

nudi po najsolidnejših cenah vse v stroko spadajoče izdelke: patentirane peči, ogrevalne aparate, kotle za žganjekuho, vsakovrstno kuhinjsko posodo, petrolejske svetilke na plin ter vsakovrstno galanterijsko robo iz kovin.

LJUBLJANA